

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз РЗ 5/2021
26.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Драгана Аћимовића, Радмиле Драгичевић-Дичић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Драгомира Кезуновића, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва кажњиво по члану 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Савезне Републике Југославије, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Драгомира Кезуновића, адвоката Ђорђа Калања и Стефана Мирчића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године и Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж-По2-Кре 1/21 од 01.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 26.05.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Драгомира Кезуновића, адвоката Ђорђа Калања и Стефана Мирчића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године и Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж-По2-Кре 1/21 од 01.03.2021. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године усвојена је замолница Министарства правде Босне и Херцеговине број S1 1 К 017626 19 Iks од 14.11.2019. године и призната је правноснажна пресуда суда Босне и Херцеговине Одјел I за ратне злочине S1 1 К 017626 14 Krl од 12.07.2018. године која је у односу на окривљеног Драгомира Кезуновића потврђена пресудом суда Босне и Херцеговине S1 1 К 017626 18 Krž 6 од 26.04.2019. године, а којом је, између осталих, окривљени Драгомир Кезуновић оглашен кривим због извршења кривичног дела злочин против човјечности из члана 172. став 1. тачка h) - прогон у вези са лишењем живота из тачке а) истог члана, а у вези са члановима 29. и 180. став 1. Кривичног закона БиХ и осуђен на казну затвора у трајању од 14 година, те је ослобођен дужности да надокнади трошкове кривичног поступка, а оштећени и

сродници страдалих су са имовинскоправним захтевом упућени на парницу, па је Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине за кривично дело против човечности и међународног права, где спада и кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, кажњиво по члану 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СРЈ, окривљеног Драгомира Кезуновића осудио на казну затвора у трајању од 14 (четрнаест) година, те окривљеног ослободио од дужности плаћања трошкова кривичног поступка и одредио је да се оштећени ради остваривања имовинскоправног захтева упућују на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж-По2-Кре 1/21 од 01.03.2021. године усвојена је жалба браниоца окривљеног Драгомира Кезуновића - адвоката Ђорђа Калања у делу одлуке о кривичној санкцији, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године тако што је Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине окривљеног Драгомира Кезуновића за кривично дело против човечности и међународног права, где спада и кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, кажњиво по члану 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СРЈ, применом члана 4. став 2. Закона о потврђивању конвенције о трансферу осуђених лица са додатним протоколом, чланова 2, 14. и 16. Уговора између Републике Србије и Босне и Херцеговине о међусобном извршавању судских одлука у кривичним стварима и чланова 4, 5, 33, 38. и 41. КЗ СРЈ, осудио на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована и првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости су поднели браниоци окривљеног Драгомира Кезуновића, адвокати Ђорђе Калањ и Стефан Мирчић, због повреда закона из члана 3, члана 424, члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, те због повреда одредаба чланова 33. став 7. и 34. став 1. и 3. Устава Републике Србије и члана 6. став 2. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, са предлогом да Врховни касациони суд на основу члана 492. ЗКП преиначи у целини пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године и Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж-По2-Кре 1/21 од 01.03.2021. године тако што ће донети решење о одбијању замолнице суда БиХ на основу члана 63. тачка 4) Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима или да укине наведене пресуде и предмет врати нижестепеним судовима на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП).

Указујући на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, браниоци окривљеног Драгомира Кезуновића у поднетом захтеву истичу да је окривљени осуђен за непостојеће кривично дело које није прописано као посебно кривично дело ни једним законским прописом, те да је суд осудивши окривљеног за кривично дело „злочин против човјечности и међународног права“, које не постоји, истовремено применио закон који се у конкретном случају не може применити. Наиме, по ставу бранилаца окривљеног, кривично дело са законским називом „злочин против човјечности и међународног права“ није постојало као самостално кривично дело ни у Кривичном закону СРЈ, ни у Кривичном закону РС, а није прописано ни у Кривичном закону БИХ, ни у Кривичном законнику Републике Србије.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, према изреци првостепене пресуде Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине је окривљеног Драгомира Кезуновића осудио за кривично дело против човечности и међународног права, где спада и кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, кажњиво по члану 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СРЈ. Према изреци другостепене пресуде Кж-По2-Кре 1/21 од 01.03.2021. године Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине је усвајањем жалбе браниоца окривљеног Драгомира Кезуновића - адвоката Ђорђа Калања преиначио првостепену пресуду Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кре.По2 бр.4/20 од 12.11.2020. године у делу одлуке о кривичној санкцији тако што је окривљеног Драгомира Кезуновића за кривично дело против човечности и међународног права, где спада и кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, кажњиво по члану 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СРЈ осудио на казну затвора у трајању од 5 (пет) година.

Стоји навод у захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног да у КЗ СРЈ, по коме је окривљени побијаним правноснажним пресудама осуђен, не постоји посебно кривично дело под законским називом „кривично дело против човечности (човјечности) и међународног права“. Наиме, ради се уствари о глави шеснаест КЗ СРЈ која обухвата кривична дела против човечности и међународног права прописана одредбама чланова 141. до 155в КЗ СРЈ, а у конкретном случају побијаним правноснажним пресудама окривљени је осуђен за кривично дело из наведене главе кривичних дела и то за кривично дело „ратни злочин против цивилног становништва“ из члана 142. став 1. КЗ СРЈ.

Тиме што се у изрекама побијаних правноснажних пресуда наводи да се окривљени осуђује за кривично дело против човечности (човјечности) и међународног права заправо се само означава заштитни објект конкретног кривичног дела за које је окривљени у наставку изреке правноснажно осуђен, а што јасно произилази из навода „где спада и кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, кажњиво по члану 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СРЈ“, а на основу које законске одредбе (која је с обзиром на висину запрећене казне најповољнија по окривљеног) је окривљени и осуђен.

Стога су неосновани наводи захтева за заштиту законитости бранилаца да је окривљени осуђен за непостојеће кривично дело, обзиром да је кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. КЗ СРЈ законом прописано као кривично дело које по својим битним обележјима одговара кривичном делу злочин против човјечности из члана 172. став 1. тачка h) - прогон у вези са лишењем живота из тачке а) истог члана, а у вези са члановима 29. и 180. став 1. Кривичног закона БиХ.

Следствено наведеном, то се, по налажењу Врховног касационог суда, као неосновани оцењују и наводи бранилаца окривљеног у делу у којем указују на повреду кривичног закона из члана 439 тачка 2) ЗКП, истицањем да је суд осудивши окривљеног за кривично дело злочин против човјечности и међународног права, које не постоји, применио закон који се у конкретном случају не може применити.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи бранилаца окривљеног у делу у којем указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, истицањем да се пресуде суда БиХ, а на посредан начин и побијане правоснажне пресуде, заснивају на незаконитом доказу и то на истражном кривичном спису Основног суда у Теслићу Ки.бр.132/92 тзв. „Миће“ у којем се налазе изјаве једног броја сведока и изјаве окривљених у овом кривичном предмету које су они дали у својству осумњичених непосредно након хапшења, међу њима и изјава окривљеног Драгомира Кезуновића, а садржина којих изјава је била доступна суду БиХ током пресуђења јер наведене изјаве нису издвојене из списка предмета и утицале су на доношење пресуде. По ставу бранилаца како се наведене изјаве окривљених и сведока не могу користити као доказ јер су прибављене незаконито и то без присуства бранилаца окривљених и без икаквих упозорења, уз примену силе, пребијањем и изнуђивањем исказа, противно свим међународним документима о забрани тортуре и мучења, то се самим тим не може користити ни наведени истражни спис у којем се наведене изјаве налазе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног су неосновани из разлога јер из побијаних пресуда, као и из списка предмета, произилази да на истражном кривичном спису Основног суда у Теслићу Ки.бр.132/92 тзв. „Миће“ и на изјавама окривљених и сведока које се у том спису налазе нису засноване ни пресуде суда БиХ (пресуда суда Босне и Херцеговине Одјел I за ратне злочине S1 1 K 017626 14 Krl од 12.07.2018. године и пресуда суда Босне и Херцеговине S1 1 K 017626 18 Kгж 6 од 26.04.2019. године), а ни побијане правоснажне пресуде нижестепених домаћих судова којима је призната страна кривична пресуда. Наиме, суд БиХ није приликом доношења осуђујуће пресуде у односу на окривљеног Драгомира Кезуновића ценио садржину изјава окривљених и сведока које се налазе у истражном кривичном спису Основног суда у Теслићу Ки.бр.132/92 тзв. „Миће“, већ је наведени спис прихватио у смислу одредбе члана 8. Закона о уступању предмета од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију, Тужилаштву Босне и Херцеговине и кориштењу доказа прибављених од Међународног кривичног суда за бившу Југославију у поступцима пред судовима у Босни и Херцеговини и исти користио само као доказ чињенице да је од стране надлежних органа вођена истрага у овом предмету 1992. године, док је у побијаној првостепеној пресуди првостепени суд

само поменуо овај спис у оквиру дате оцене о неоснованости навода браниоца окривљеног - адвоката Ђорђа Калања из поднеска од 28.02.2020. године. Следствено наведеном, то се, по налажењу Врховног касационог суда, као неосновани оцењују наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног којима се указује да су нижестепени судови учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Самим тиме, како пресуде суда БиХ и побијане правноснажне пресуде нису засноване на незаконитом доказу, то су неосновани и наводи бранилаца окривљеног у делу у којем истичу да због коришћења незаконитог доказа у поступку пред судом БИХ у којем је окривљени осуђен нису биле испуњене претпоставке правичног суђења и да су стога нижестепени домаћи судови требали да сходно члану 63. тачка 4) Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима донесу решење о одбијању замолнице Министарства правде Босне и Херцеговине број S1 1 К 017626 19 Iks од 14.11.2019. године, а не да признају страну кривичну пресуду.

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Драгомира Кезуновића у осталом делу је одбачен.

Наиме, браниоци окривљеног у осталом делу захтева указују на повреду одредбе члана 3. ЗКП, истицањем да су нижестепени судови повредили претпоставку невиности. Поред тога, браниоци окривљеног у образложењу захтева указују и на повреду одредбе члана 424. ЗКП. Осим тога, браниоци окривљеног наводе и да је изрека првостепене пресуде неразумљива у погледу тога за које тачно кривично дело је окривљени Драгомир Кезуновић осуђен и то да ли за кривично дело злочин против човјечности из члана 172. став 1. тачка h) - прогон у вези са лишењем живота из тачке а) истог члана, а у вези са члановима 29. и 180. став 1. Кривичног закона БиХ или за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. КЗ СРЈ, а који наводи бранилаца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП. Браниоци окривљеног у поднетом захтеву истичу и да првостепени суд није у образложењу своје пресуде навео ни један разлог због чега до закључења главног претреса није донео одлуку о предлогу одбране за издвајање из списка предмета одређених доказа, те да није дао разлоге у чему се то конкретно састоји његово поступање по налозима другостепеног суда наведеним у решењу којим је укинута претходна првостепена пресуда, као и да нижестепени судови нису дали никакве разлоге везано за наводе одбране да признање окривљеног Драгомира Кезуновића које је дао у истрази представља незаконит доказ, а браниоци истичу и да су разлози првостепене пресуде противречни и да другостепени суд није ценио све жалбене наводе одбране, већ само оне наводе везане за правну квалификацију кривичног дела и да је изрека првостепене пресуде неразумљива, а који наводи бранилаца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Такође, браниоци окривљеног у образложењу захтева наводе и да првостепени суд није у поновљеном поступку поступио по изричитим налозима и примедбама из решења Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж-По2 Кре.2/20 од 25.09.2020. године којим је укинута претходна првостепена пресуда, а који наводи бранилаца окривљеног би по налажењу овога суда

представљали повреду одредбе члана 462. став 3. ЗКП. Браниоци окривљеног у поднетом захтеву износе и сопствену оцену исказа сведока АА и у вези са тим дају сопствену чињеничну анализу и чињеничне закључке, при томе оспоравајући и полемишући са разлозима другостепене пресуде суда БиХ и првостепене пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине, те полемишући са правилношћу по браниоцу накнадно утврђеног чињеничног стања од стране првостепеног суда које је потпуно супротно чињеничном стању које су утврдили судови у БиХ.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да браниоци окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побијају због повреда одредаба члана 3, члана 424, члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2) и члана 462. став 3. ЗКП, те због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне оцене доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовим браниоцима због повреде закона, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев бранилаца окривљеног оценио недозвољеним.

Наводима бранилаца окривљеног којима се истиче да незаконит доказ представља признање окривљеног Драгомира Кезуновића да је знао да превози лица на стрељање, које признање је дао у свом исказу у истрази пред Тужиоцем БиХ у Сарајеву дана 17. и 18.09.2014. године и које је касније повучено на главном претресу, а на коме се по ставу одбране искључиво заснива осуђујућа пресуда суда БиХ у односу на окривљеног Драгомира Кезуновића и побијане правноснажне пресуде којима је призната наведена кривична пресуда, се по налажењу овога суда не оспорава законитост овог доказа, јер се не наводи у чему се конкретно састоји разлог његове незаконитости, већ се суштински оспорава довољност тог доказа, у одсуству других доказа за доношење осуђујуће пресуде у односу на овог окривљеног према стандардима доказивања установљеним у пракси Европског суда за људска права и стандардима примењеним у предметима домаћих судова, између осталог у предмету тзв „Овчара“, као и у предметима суда Босне и Херцеговине, те се у вези наведеног полемише са разлозима које су нижестепени судови по том питању дали у образложењима побијаних одлука, као и судови БиХ у својим одлукама, па је стога Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Браниоци окривљеног Драгомира Кезуновића у поднетом захтеву указују и да је окривљеном у поступку признања стране кривичне пресуде повређено право на претпоставку невиности загарантовано одредбама члана 34. став 3. Устава Републике Србије и члана 6. став 2. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, истицањем да се осуђујућа пресуда у односу на овог окривљеног заснива искључиво на претпоставкама које нису поткрепљене ни једним доказом. Поред тога, браниоци окривљеног у образложењу захтева указују и да је окривљеном повређено право на правну сигурност у казненом праву загарантовано одредбом члана 34. став 1. Устава Републике Србије, јер је он осуђен за кривично дело које, пре него што је учињено, законом или другим прописом заснованим на закону није било предвиђено

као кажњиво. Такође, браниоци указују и на повреду права окривљеног загарантованог одредбом члана 33. став 7. Устава Републике Србије.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободe окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносиоци захтева за заштиту законитости уз захтев нису доставили одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног нема прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтев одбацио.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Драгомира Кезуновића, адвоката Ђорђа Калања и Стефана Мирчића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев бранилаца окривљеног у односу на наведене повреде одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.